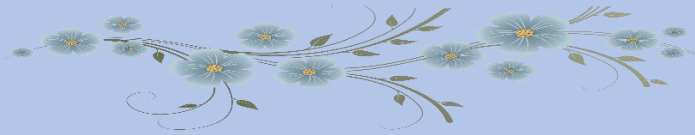

สิงแก่แห

โดยบัณฑิตกลอน ๕๗ 27

สิงแก่แห ล้าจนไทย แต่โบราณ
อ่อนลู่ทูลาน นานมา น่าสนใจ
ใจดีขี้ใจ ประคองจิต คิด ไตร่ตรอง
ใจคะนอง มองผู้ใด ไร้ปัญญา

อย่าทะนง ตนว่า ตั๋วจำแน
อะเหมื่อนสิง แก่แห แ่หนักหนา
ไม่รู้จริง ยิ่งลับสน อกจนไปมา
สุดท้ายต้อง สิ้นท่า หลับตาแล

มีที่มา ณ บึงใหญ่ ขายพงพี
ประชาชี มาหาปลา น่าดูแห
แค่เหวี่ยงแห ลงบึง ดึงขึ้นแผ่
สิงชะแ่ แลปลา ตัดมามากมาย

เพียงแค่มอง สมองถึง ยังสนใจ
อยากจะได้ ทำบ้าง ข้างอุษหลาย
มองแต่ตา จับปลา หน่ายตาย
ได้จับแห เมื่อใด คงได้การ

ณ วันหนึ่ง มาถึง ช้างโอภาส
คนล้มแห ไว้มหาด โอภาสล้ม
ถึงจับแห พาดเหยียง เหยียงขวานบ้าน
ถูกแหพัน ติดเท้า เล็บยาวตรึง

ดึงข้างซ้าย ไม่หลุด สะดุดขวา
แหติดขา เลื้อยมีออกมา คร่าไม่ถึง
แหพันตัว หนอนเีย เลี้ยแรงดึง
ถึงล้มตึง พลึงคะมำ ลมหน้าตาย

อุทาหรณ์ ๑๐๗ ให้เรียนรู้
ศิษย์มีครู รู้แนวทาง ยังผู้ใด
รู้ไม่จริง อย่าหยิ่งนัก จักมลาย
คนรอบกาย เขาก็รู้ ใหญ่ผู้ได้ยอ

หยิ่งผยอง พองพอง มลหม่นหมอง
คนรอบข้าง ข้างปะไร ไปแฉเหยียง
ยังแก้อยู่ รุงรัง ตุงนั่งเหยียง
เสียดูเตี้ยๆ ดูแคลน แตนบรรพชน

มองปัญหา ใจใด ใช้สติ
จักดำริ การใด ให้เหตุผล
รู้รอบยัง ตรึงแท้ แม่ใจตน
เกิดเป็นคน เก่งแท้ แก่ด้วยปัญญา

เช่นโครงการ คั้นเส้นบัว หนึ่งล้านไร่
หวังผลได้ ราคาแพง ว่างปัญหา
กลายเป็นการ ตัดไม้ ทำลายพนา
ผลให้ป่า ระยะเวลาขาดความชื้น

ราคาแพง ก็ไม่ขึ้น กลืนน้ำตา
พดกพ่อค้า ทำเลื้อย เหนือใครอื่น
ป่าก็หมด คนอดอยาก มากตาชด้น
จําต้องสิ้น เสรีใจ ราชถ่ายประดิ่ง

หากเปลี่ยนการ โค่นยาง เป็นสร้างรั้ว
ไม้ต้องกลัด ป่าพัง ยังมีหวัง
ปลูกไม้ใหญ่ ให้เต็มภู ดูดีสั่ง
ปลูกต้นหวาย ให้รุ่งรัง สร้างป่าชุมชน

ตัดต้นยาง ต้นแฉ่งต้น ปลูกต้นโกโก้
อีกอีกไซ เช่นกาแฟ และยืนต้น
ให้ระเบียบ กยท พอแก่น
จะเกิดผล ลดยางพารา ทำสิบเปอร์เซ็นต์

สั่งแก้แถม แลให้เป็น เห็นหลักการ
การตัดการ งานใด ให้ทำเล่น
ให้ลติ ปฏิภาณ มั่นประเด็น
ไม่อยากเห็น ค่าไร่ โผล่อีกเลย

ลิติตย์พันธ์ี ธรรมลิติตย์

ดิ้งแก่แห่ถูกใจให้หน้าฆ่า
เป็นเรื่อ่งนำให้คิดจิตผวา
ถูกแห่พันไม่เห็นหนนอนเบญญา
นั่งหมตทำตั้งเป็นแซ่หน้าเลย

คำโบราณบอกกล่าวเล่าความหมาย
มีมากมายให้จำตั้งคำเฉลย
เป็นเรื่อ่งราวสื่อนไว้ให้เปรียบเปรย
เพียงคำเฉลยสมปองสือตคสือองกัน

ความยุ่งยากให้เห็นแซ่หน้านี้
อันที่มีปัญหาพาทกผัน
เล่าแก่ใจหลายด้านไปพร้อมกัน
ก็ยิ่งพันมยุ่งรุงรังใจ

เปรียบตั้งแซ่หน้าความจริงดิ้งแก่แห่
คิดว่าแ่แ่แ่แ่แ่แ่แ่แ่แ่
ทั้งซ้ายขวาหัวหมอนดู่นวายไป
ทำไม่ได้ยิ่งพันรัดเข้าตัว

แม้ไม่รู้ตั้งทรวงตั้งคนแก่ง
นั่งบรรเลงโอไปให้หน้าหัว
คนทอดแหมีวิชาไม่น่ากลัว
หยุดพันพันเรียงแหแก่สไบ

มีปัญหาค่อยคิดปล่อยลิตว่าง
ไม่เล็กร้างใจร้อนก่อนเสียหาย
ค่อยแกะบมพันพอกออกจ่ายตาย
ปัญหาคลายกลายกลับรับผลดี

คำเปรียบเทียบให้เห็นเป็นคำสอน
ควรคิดก่อนตรัสของให้พระองค์
ตั้งรอบคอบรอบอบตามปัญหา
หาวิธีค่อยศึกษาคิดหาทาง

จะทำการสิ่งใดให้เกิดผล
อย่าอดทนอดรู้ผู้ใดต่าง
หากดีอด้านตั้งสิ่งยังอุปบาง
แห่พันร่างสุดขำระกำใจ

อัญชลี ณ เชียงใหม่

สิ่งแก้แค้น แยมหันต์ พันกันยุ่ง
แบบไม่รู้...ตงหนึ่ง...นั่งกำสรัด
ตั้งโดยกระทำ ตามใจ ไร้กระบวน
ตั้งฉบับปวง กอนจิต พินิจดู

เขาทำ ได้..ใช่ว่า..จะตั้งตาม
หากบ่มบ่ม ยามหนัก จักอดสู
อยากเด่นตั้ง...ตั้งเป็น...เช่นกู
ตั้งอยมรู้ แต่กระทำ หน้าใจตั้ง

ประกอบกิจ...การใด...ให้คำนี้
ตั้งรู้ซึ่ง...ถึงวิธี...ที่ถนัด
จักสำเร็จ ตั้งหมาย ไร้หม่นหมอง
มีตั้งกลัด ถูกเหน็บ ให้เจ็บกมล

โบราณเปรียบ ลึงแก่แห นั้นแย่งรัก
ผลเสียจก มากมาย ให้ลับสน
ผู้เกี้ยวของ ต้องประจบ พบลับจน
เกิดเป็นคน รู้ความ อย่างตามลึง

โกวิท ธีรวิโรจน์

"ลึงแก่แห" เป็นล้าชอนชอนเล่าขาน
คนโบราณแต่ชอนลิตีมีคอรเฉย
จะกระทำการใดจำไว้เฉย
พี่น้องเฉยต้องระวังตั้งจิตตรอง

มีขุมลค้นคว้าหาเหตุผล
วิเคราะห์จนเห็นขอบตบสนอง
พิจารณาให้ครบครันพร้อมกลั่นกรอง
ทุกอย่างต้องแจ้งชัดก่อนตัดสินใจ

ถ้าปัญหาไม่ไตร่ตรองให้ถ่องแท้
ไม่รู้จริงยังกลับแย่งากแก้ไข
แก้สุดนี้มีวิธีใหม่ให้คลี่คลาย
จะยุ่งเหยิงจนวายเป็นมหลายปม

แม้ดิ้นรนอย่างไร ไม่สามารถ
กฎีกระดาดอย่างไร ไม่เหมาะสม
ยุทธศาสตร์แม้เข้าไปไม่อาจม
แต่ยิ่งจมดิ่งติดลบจบไม่ได้

คนโบราณเปรียบเปรยเฉลยได้
สำนวนไทย "สิงแก่แห" แ่อย่างนี้
สิงคิด ว่าตนฉลาด โอภาสดี
แหก็มีคนก็ปลอต อยากทอดดู

รู้เป็นแห ใจหาบปลา มากินได้
แต่สิง ใช้วิธีผิดคิด ว่าหมู
คิด ว่าง่าย ได้ปลา แหมีรู้
ความไม่รู้ แหพันร่าง อย่างยุ่งงัง

จะแกะ แก่อย่าง ไรก็ไม่หลุด
หน้าสาร ในที่สุด แหจูดรัง
ยังตื่นตื่น ยังพันแน่น แลเห็นตงงัง
สุดท้าย ยังสิงหมด ลมลม น้ำตาย

ถ้าจะเทียบ สถานการณ์บ้านเรา นี้
ปัญหา มีรัฐบาล ทำนแก้ไข
ทั้งเศรษฐกิจ และด้านการเมือง ไทย
แต่ทำ ไม่รู้ อุปพบทางตัน

เข้าทำนอง "สิงแก่แห" แ่ขะมัด
ไม่ถนัด ไม่เพียร พิสูจน์ สั้นสั้น
ไม่รู้จริง ปัญหา ตามไม่ทัน
ที่สำคัญ ไม่สนใจ เงินทอง เสียไป

อุอุพร สุวรรณปากแพรก

